

Vođene Pretrage - Informed Search

- „Slepe Pretrage“

- DFS
- BFS
- UCS

- Vođene Pretrage

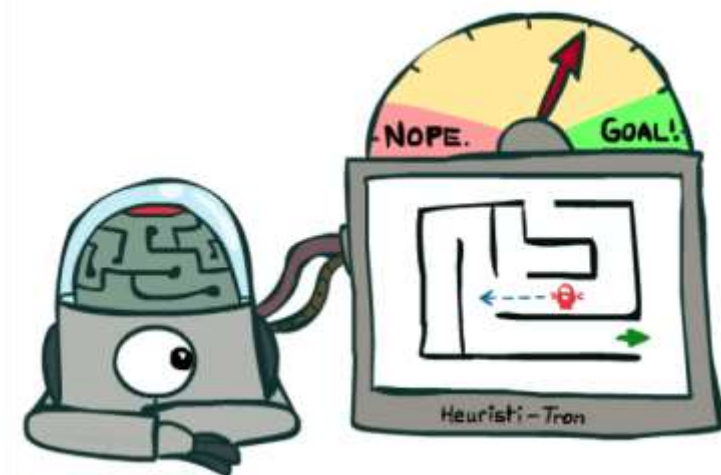
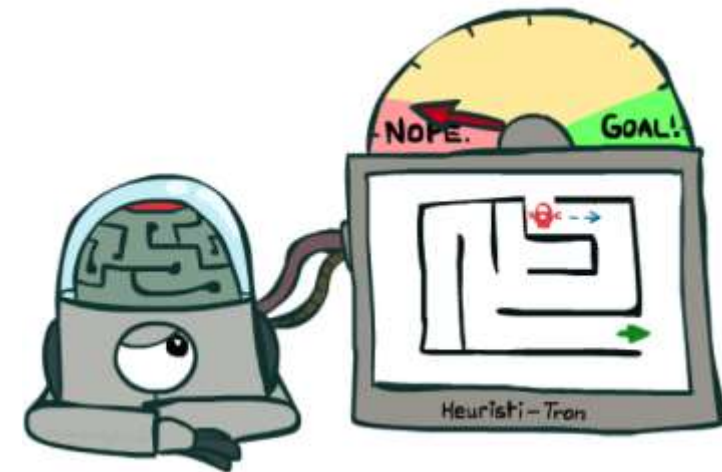
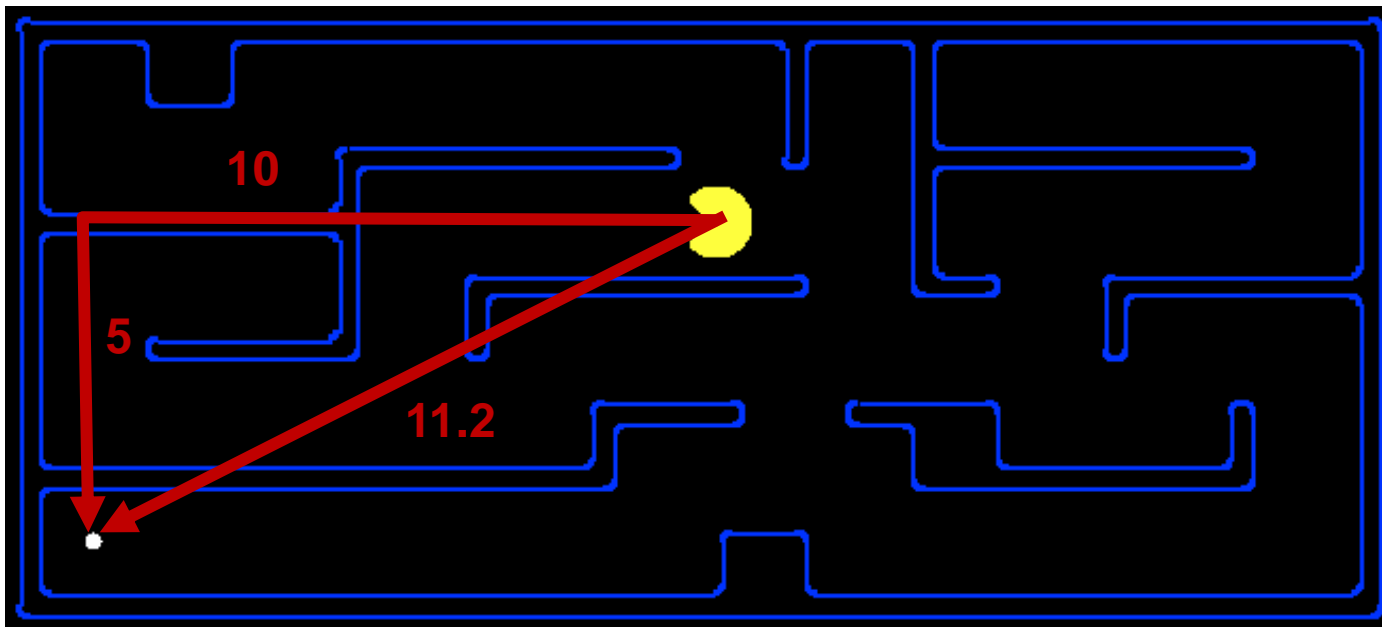
- Heuristike
- Pohlepna Pretraga (*Greedy Search*)
- A* Algoritam
- Graf Pretraga

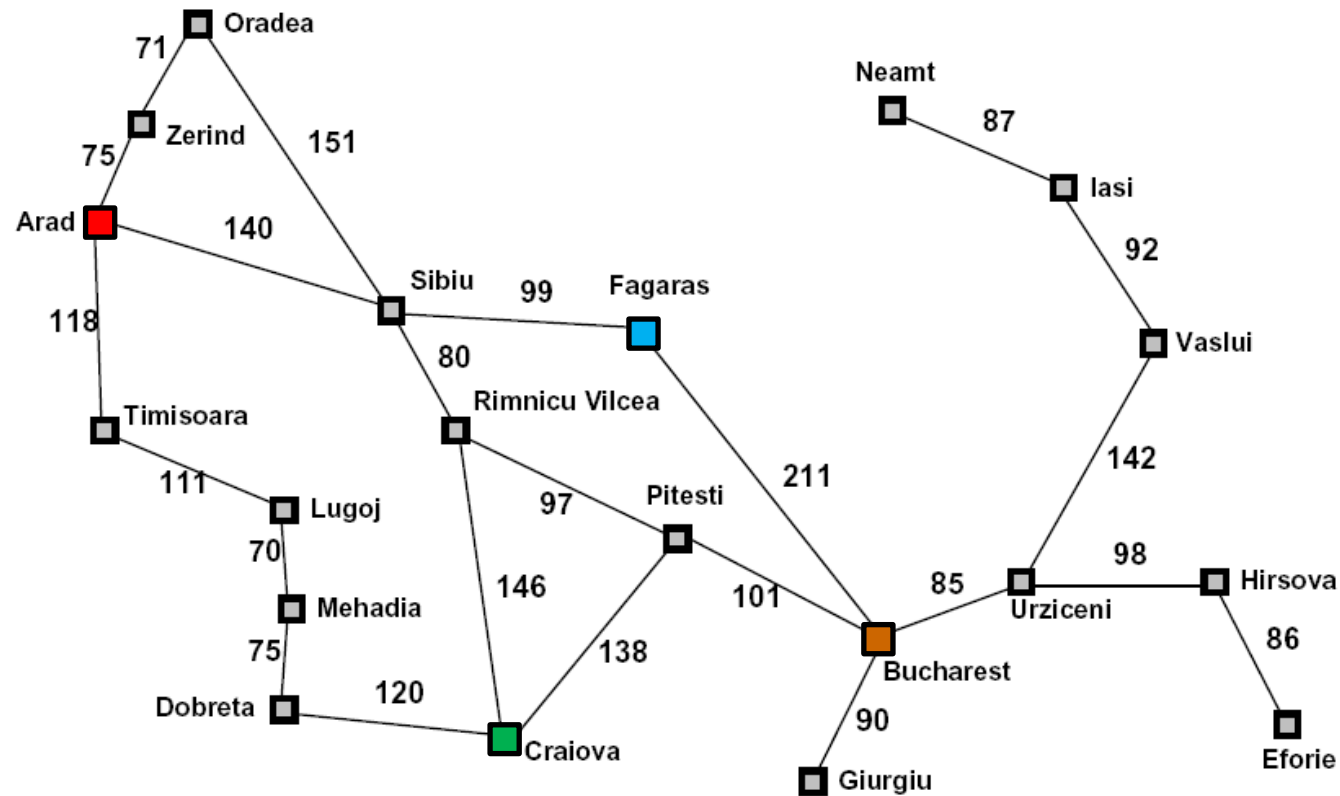
Heuristika Za Pretragu

- Heuristika:

- Funkcija koja procenjuje koliko je neko stanje daleko od cilja.
- Kreira se za svaki problem (ili klasu problema) posebno.
- Pronalaženje puta?
- Primer: Manhattan udaljenost, Euklidska udaljenost

Primer: Heuristička Funkcija

Straight-line distance to Bucharest	
Arad	366
Bucharest	0
Craiova	160
Dobreta	242
Eforie	161
Fagaras	178
Giurgiu	77
Hirsova	151
Iasi	226
Lugoj	244
Mehadia	241
Neamt	234
Oradea	380
Pitesti	98
Rimnicu Vilcea	193
Sibiu	253
Timisoara	329
Urziceni	80
Vaslui	199
Zerind	374

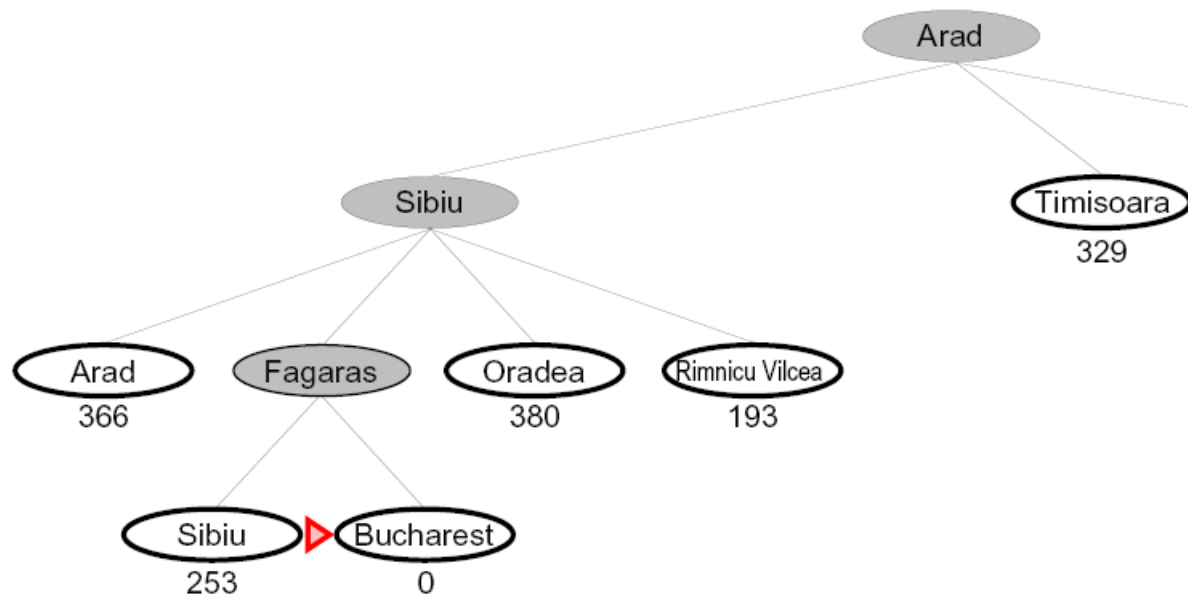
$h(x)$

Pohlepna Pretraga

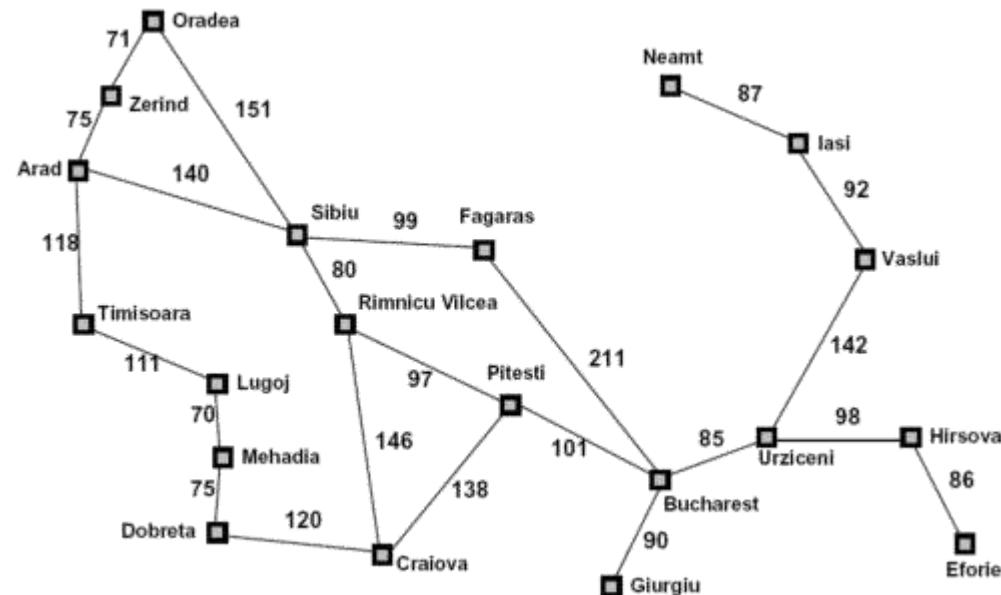
Pohlepna Pretraga

- Razvijamo čvor sa najboljom vrednošću heuristike...

- Da li je optimalan?

- NE. Putanja do Bukurešta koju smo dobili nije najkraća! Ar-Si-Fa-Bu = 450km, Ar-Si-Ri-Pi-Bu = 418km

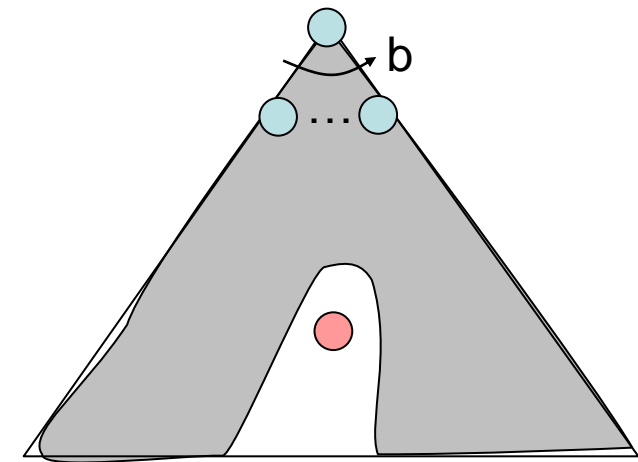
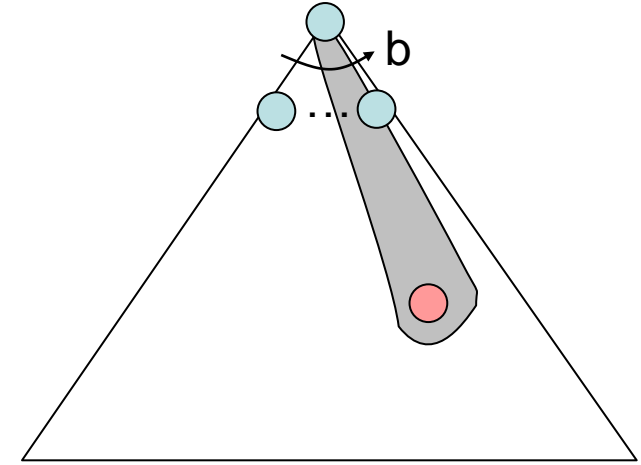

Arad	366	Mehadia	241
Bucharest	0	Neamt	234
Craiova	160	Oradea	380
Drobeta	242	Pitesti	100
Eforie	161	Rimnicu Vilcea	193
Fagaras	176	Sibiu	253
Giurgiu	77	Timisoara	329
Hirsova	151	Urziceni	80
Iasi	226	Vaslui	199
Lugoj	244	Zerind	374

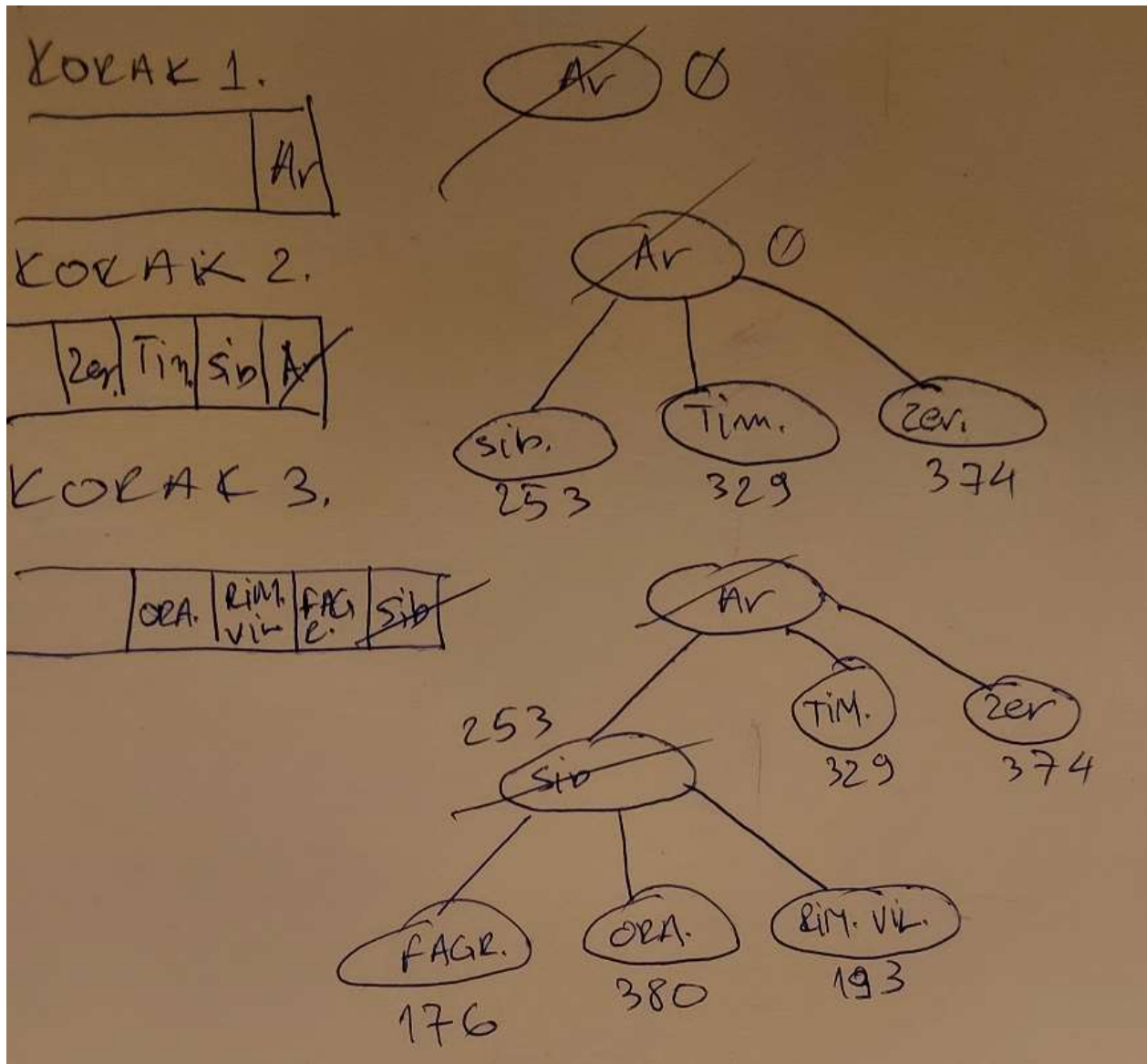
$h(n)$ = prvolinijska udaljenost do Bukurešta

Pohlepna Pretraga

- Strategija: razvija čvor za koji je procenjeno da je najbliži cilju
 - Heuristika: procena udaljenosti stanja od cilja
- Uobičajeno ponašanje:
 - Brzo stiže do cilja putem koji nije optimalan
- Najgori mogući scenario (ako je heuristika loša): slično ponašanje kao DFS

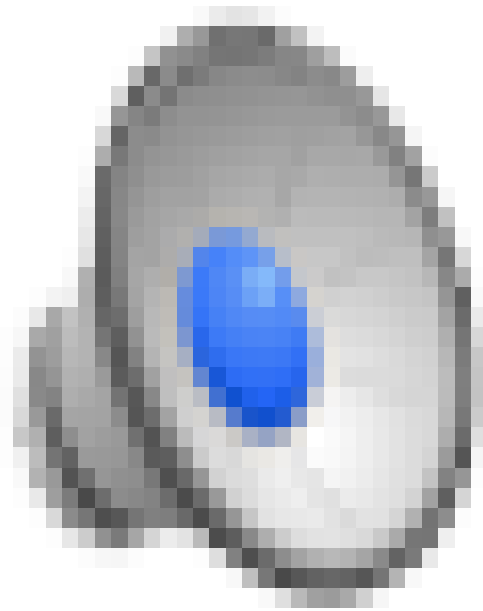

Pohlepna pretraga - pojašnjenje

- Algoritam funkcioniše kao UCS.
- Umesto kumulativne cene koristi se vrednost heuristike.

Demo – Pohlepna Pretraga Pacman – svetlija boja = kasnije razvijen čvor

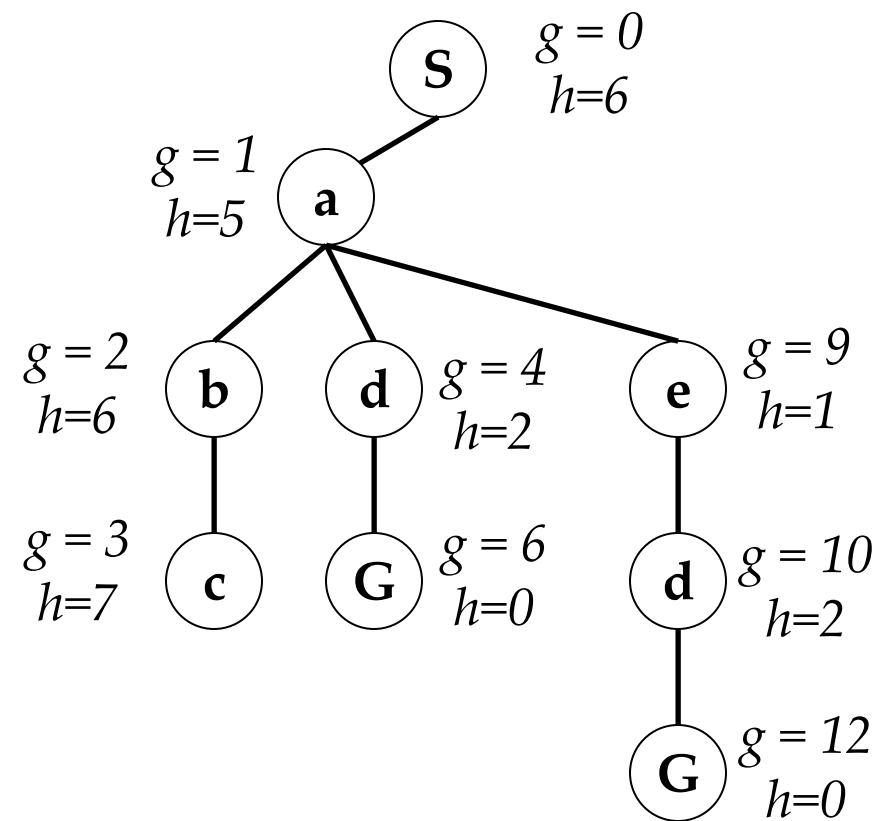
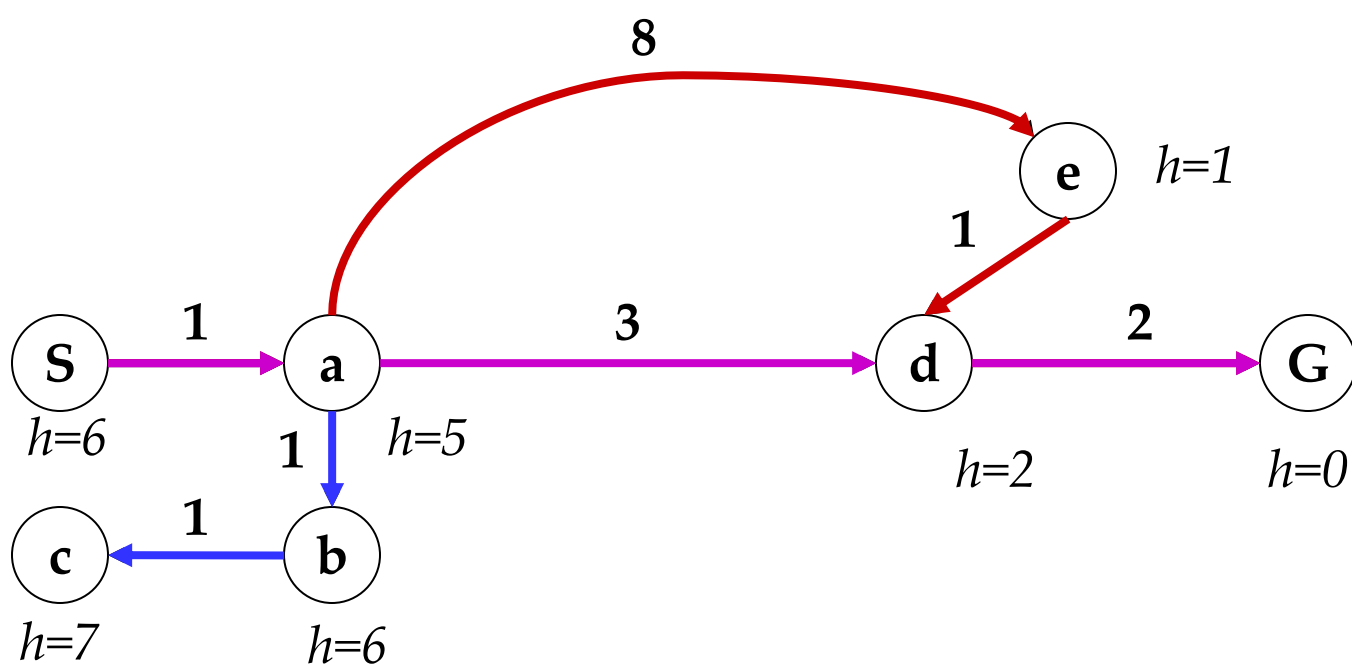

A* Algoritam

Kombinacija UCS i Pohlepne Pretrage

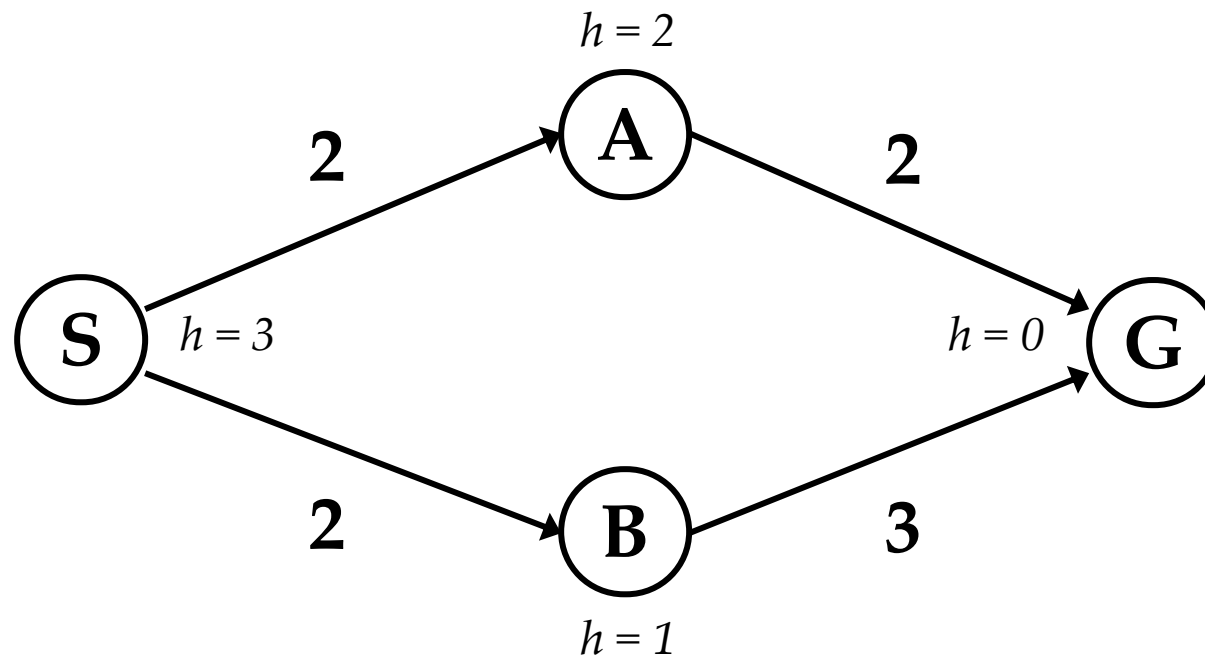
- **UCS** koristi cene akcija (puta) ili *cenu unazad* $g(n)$
- **Pohlepna Pretraga** koristi udaljenost od cilja ili *cenu unapred* $h(n)$

- **A* Algoritam** koristi zbir: $f(n) = g(n) + h(n)$

Kada zaustaviti A* algoritam?

- Kada stavimo cilj u strukturu?

- Ne: tek kad izvučemo cilj iz strukture.

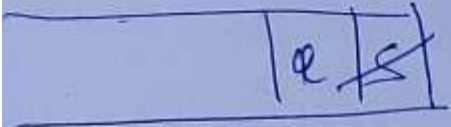
	g	h	+
S	0	3	3
S->A	2	2	4
S->B	2	1	3
S->B->G	5	0	5
S->A->G	4	0	4

A* - pojasnjenje

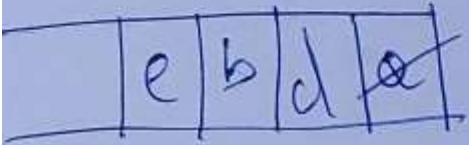
KORAK 1.

KORAK 2.

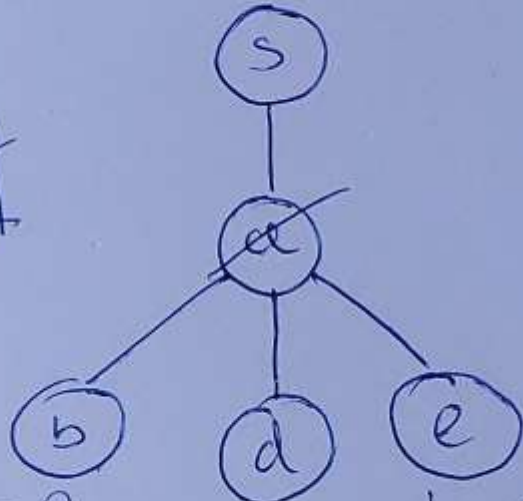
KORAK 3.

(s) $g+h=0+6=6$

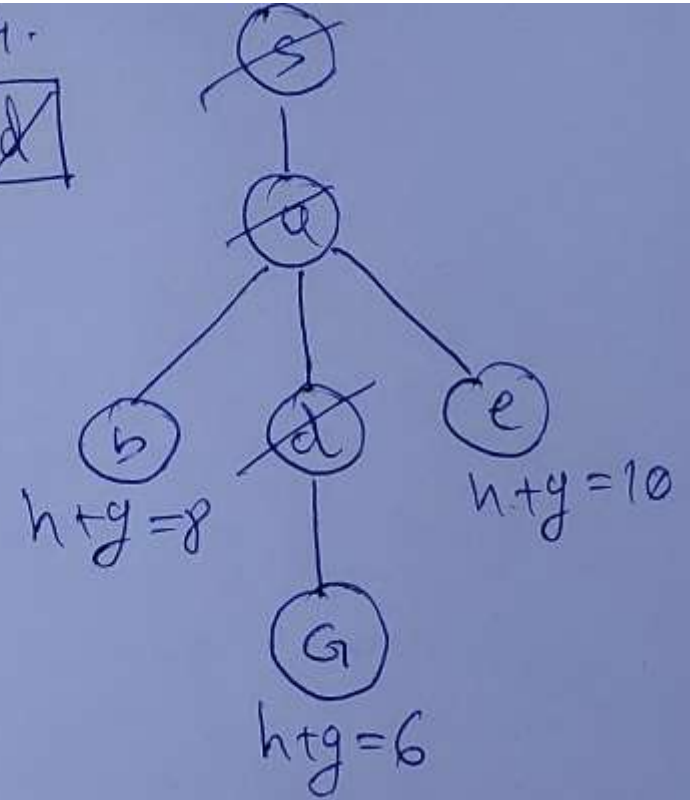
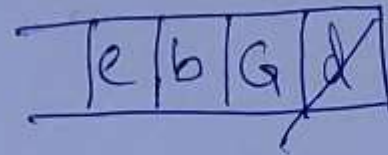
~~(s)~~ $g+h=6$

(a) $g+h=1+5=6$

$h+g=8$ $h+g=6$ $h+g=10$

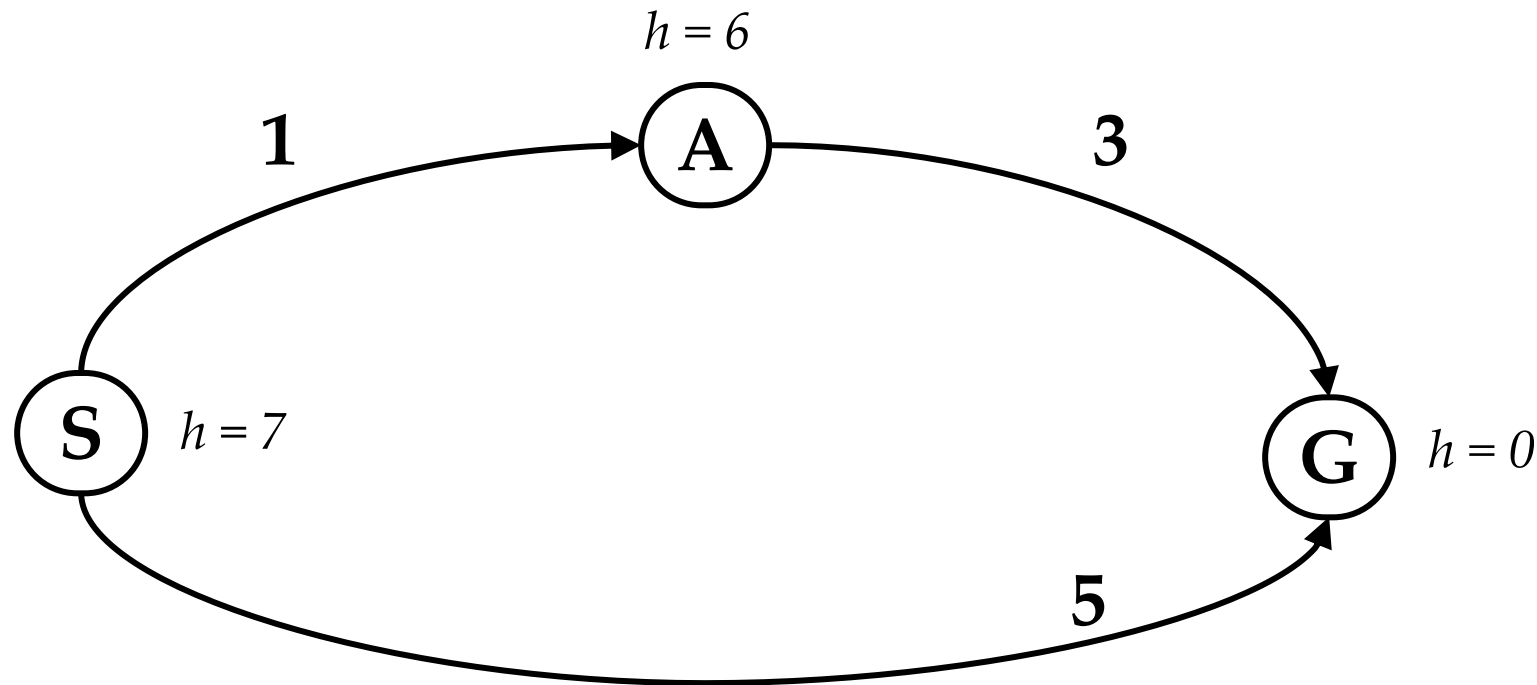
KORAK 4.

KORAK 5.

Skidamo čvor G iz reda i završavamo algoritam

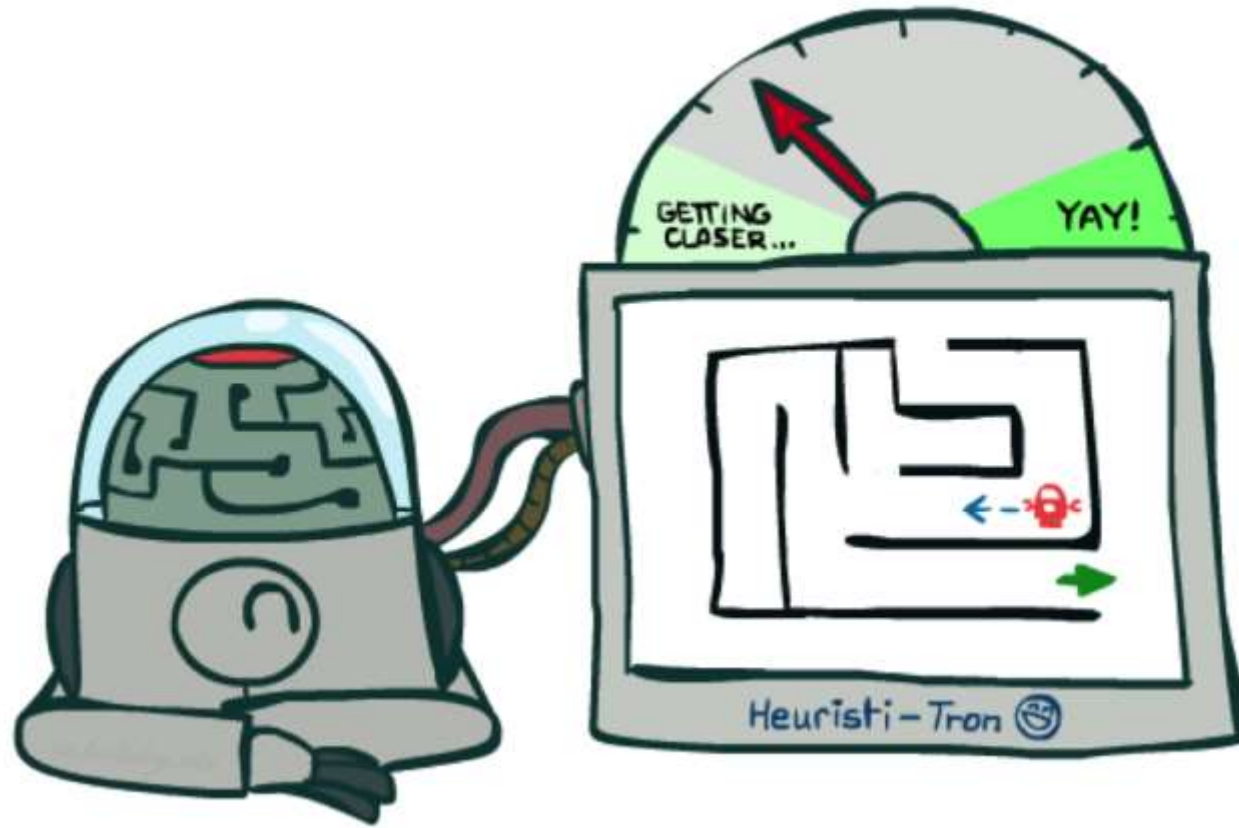
Da li je A^* optimalan?

	g	h	+
S	0	7	7
S->A	1	6	7
S->G	5	0	5

- Zašto nismo našli najkraći put?
- Prava cena do lošeg čvora (G) < procenjene cene za dobar čvor (A)
- Naše procene moraju da budu manje od prave cene!

Dopustive Heuristike (*Admissible Heuristics*)

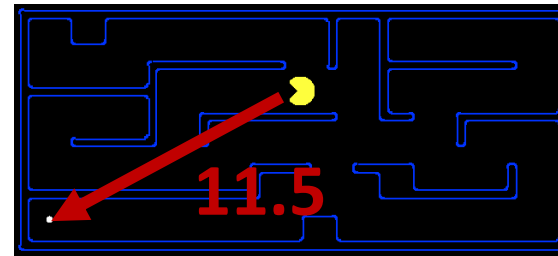
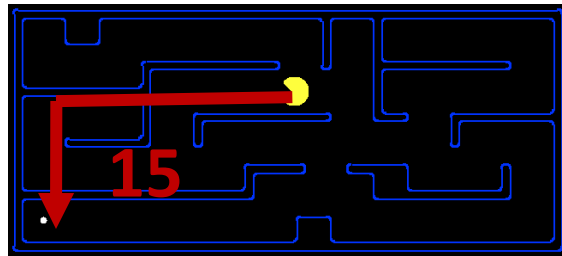
Dopustive Heuristika

- Heuristika h je *dopustiva* (optimistična) ako:

$$0 \leq h(n) \leq h^*(n)$$

gde je $h^*(n)$ prava cena do najbližeg cilja.

- Primeri:

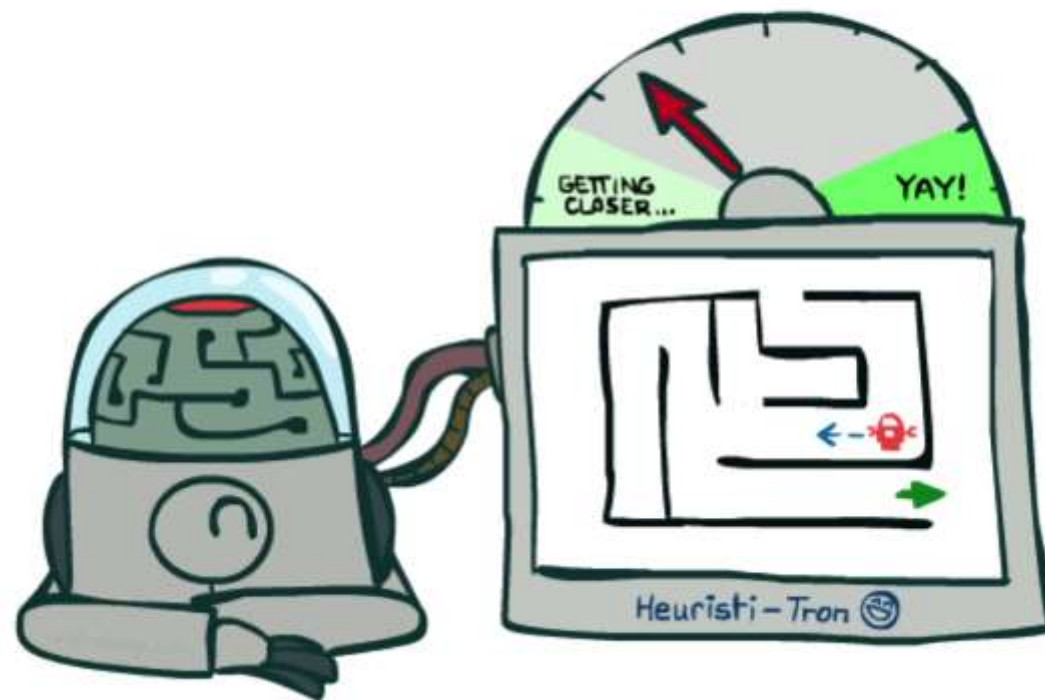

0.0

- Najviše posla kod A* je u pronalaženju dopustive heuristike.

Optimalnost A*

A* je optimalan ako koristimo dopustivu heuristiku!

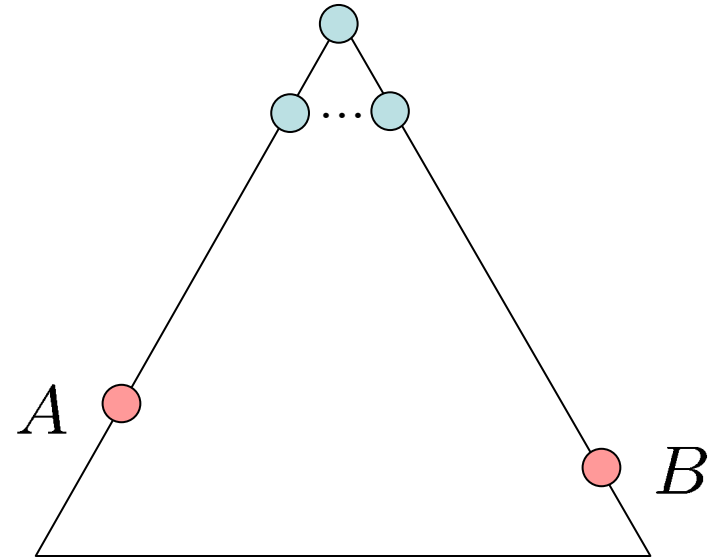
Optimalnost A^* - dokaz

Pretpostavke:

- A je optimalan ciljni čvor
- B je neoptimalan ciljni čvor
- h je dopustiva

Tvrđenje:

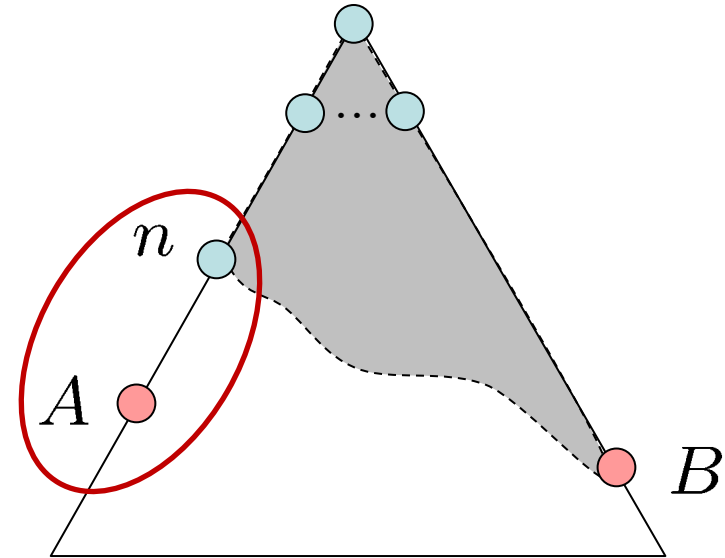
- A će biti razvijen (posećen) pre B

Optimalnost A^* - dokaz

Dokaz:

- Neka je B u strukturi za razvijanje
- Neki predak n čvora A je takođe u strukturi (n može biti i sam čvor A !)
 - Ako to ne važi onda je A već razvijen i optimalno rešenje je pronađeno
- Tvrdjenje: n će biti razvijen pre B
 1. $f(n)$ je manje ili jednako od $f(A)$

$$f(n)=g(n)+h(n)$$

$$f(A)=g(A)+h(A)=g(A)$$

jer je $h=0$ za ciljne čvorove ako je h dopustiva (potcenjuje pravu cenu koja je 0)

Po definiciji dopustive heuristike mora da važi: $h(n) \leq g(A) - g(n)$

jer dopustiva heuristika potcenjuje pravu cenu od nekog čvora (u ovom slučaju n) do ciljnog čvora (u ovom slučaju A). Prava cena je $g(A) - g(n)$.

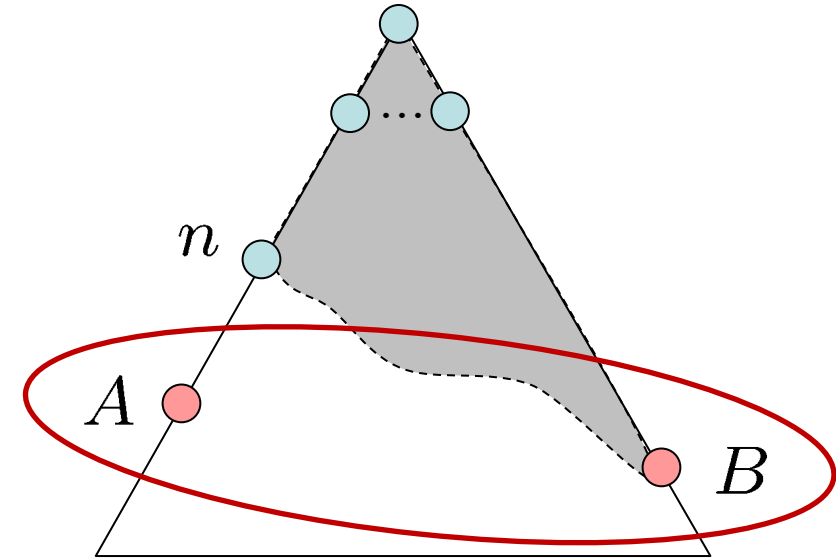
$$f(n)=g(n)+h(n) \leq g(n)+g(A)-g(n)=g(A) \text{ pa je:}$$

$$f(n) \leq f(A) \text{ jer je } f(A)=g(A).$$

Optimalnost A^* - dokaz

Dokaz:

- Neka je B u strukturi za razvijanje
- Neki predak n čvora A je takođe u strukturi (n može biti i sam čvor A !)
- Tvrđenje: n će biti razvijen pre B
 1. $f(n)$ je manje ili jednako od $f(A)$
 2. $f(A)$ je manje od $f(B)$

$g(A) < g(B)$ jer je B neoptimalan ciljni čvor.

$f(B) = g(B) + h(B) = g(B)$ jer je $h = 0$ za ciljne čvorove

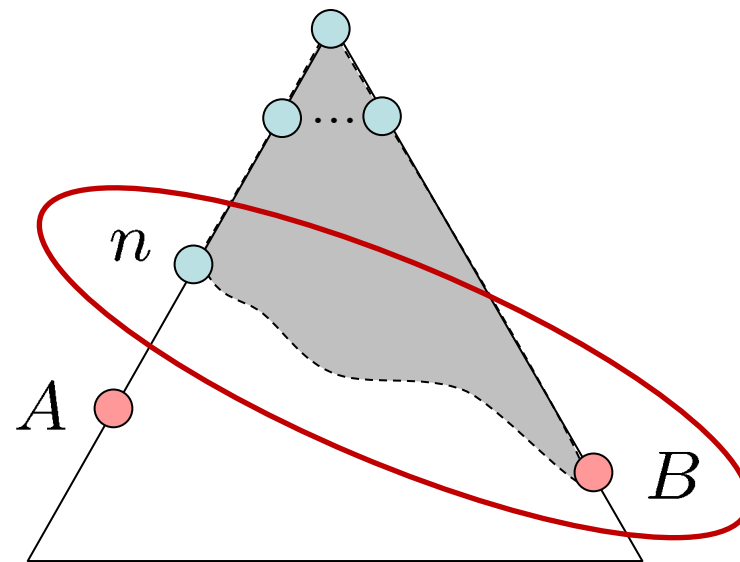
$f(A) = g(A) + h(A) = g(A)$ jer je $h = 0$ za ciljne čvorove

Pošto je $g(A) < g(B)$ onda važi $f(A) < f(B)$

Optimalnost A^* - dokaz

Dokaz:

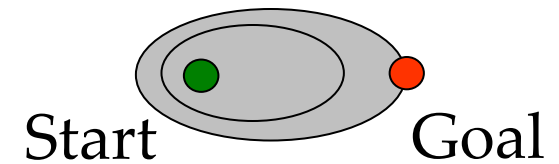
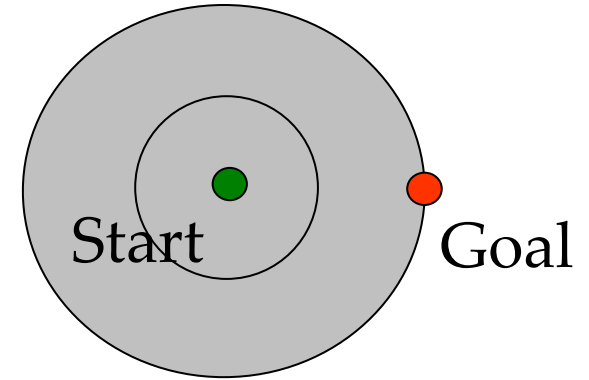
- Neka je B u strukturi za razvijanje
- Neki predak n čvora A je takođe u strukturi (n može biti i sam čvor A !)
- Tvrdjenje: n će biti razvijen pre B
 1. $f(n)$ je manje ili jednako od $f(A)$
 2. $f(A)$ je manje od $f(B)$
 3. n će biti razvijen pre B
- Svi preci A će biti razvijeni pre B
- A će biti razvijen pre B
- A^* pretraga je optimalna

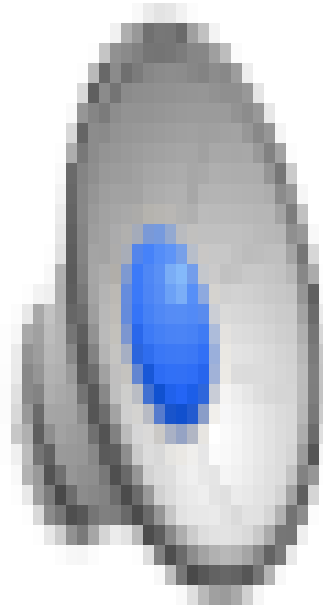
$$f(n) \leq f(A) < f(B)$$

UCS vs. A^* - konture

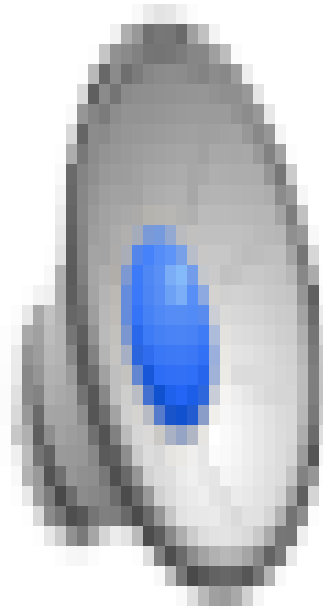
- UCS razvija jednako u svim pravcima.
- A^* uglavnom razvija prema cilju, ali ne ako će to „ugroziti“ optimalnost.

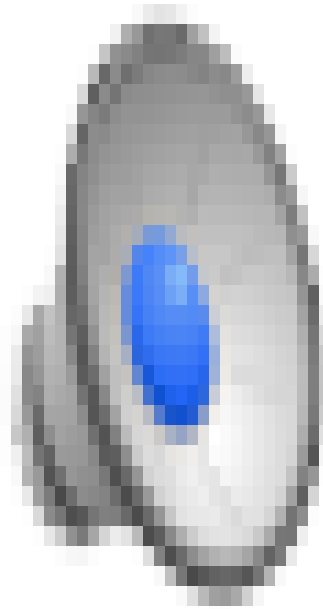
Demo – UCS konture, jednake cene

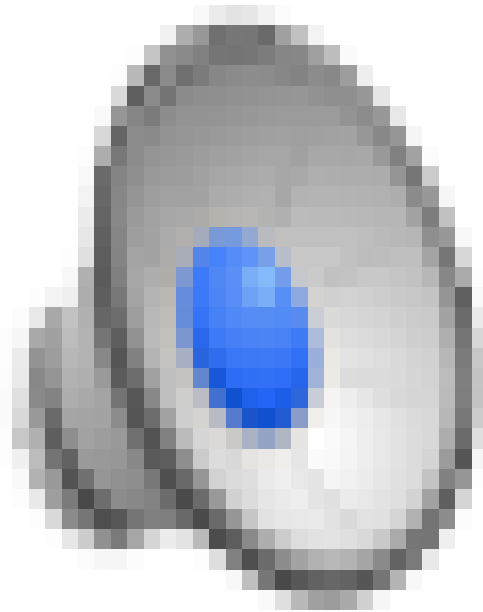
Demo – Pohlepna Pretraga, jednake cene

Demo – A^* konture, jednake cene

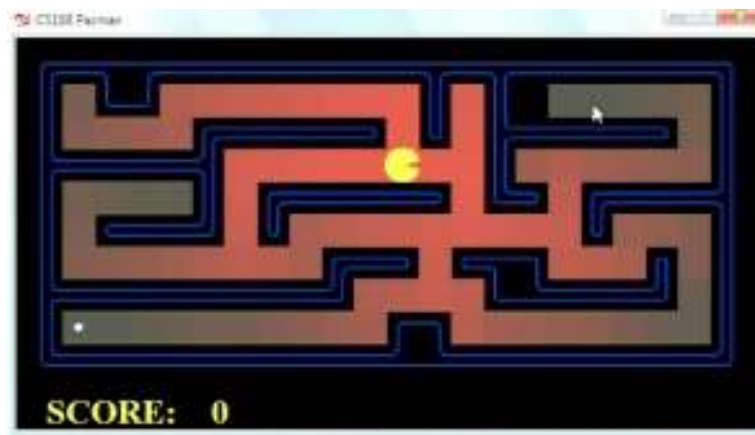
Demo – A* konture, Pacman

Poređenje

Pohlepna Pretraga

UCS

A*

A* Primene

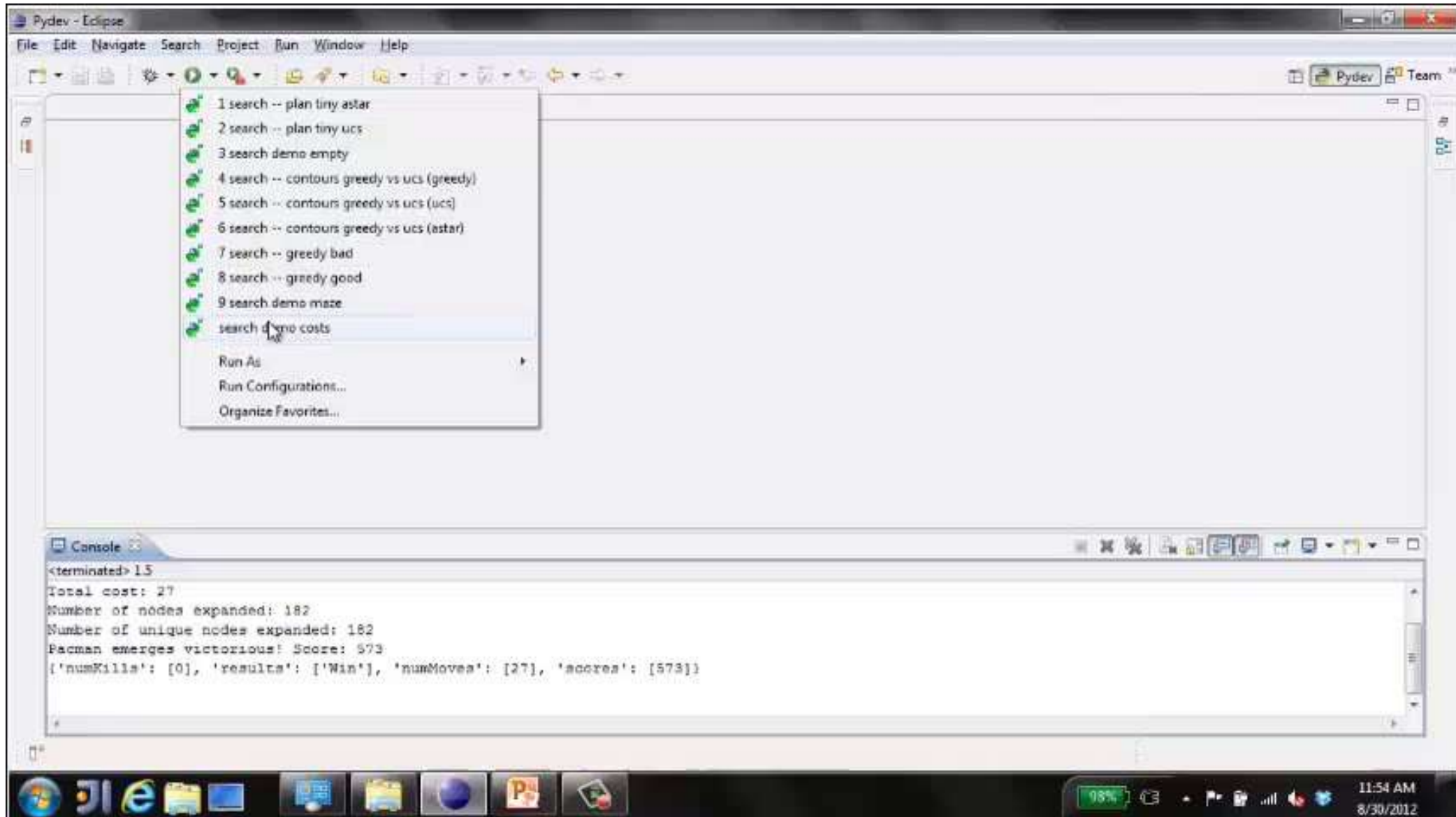

A* Primene

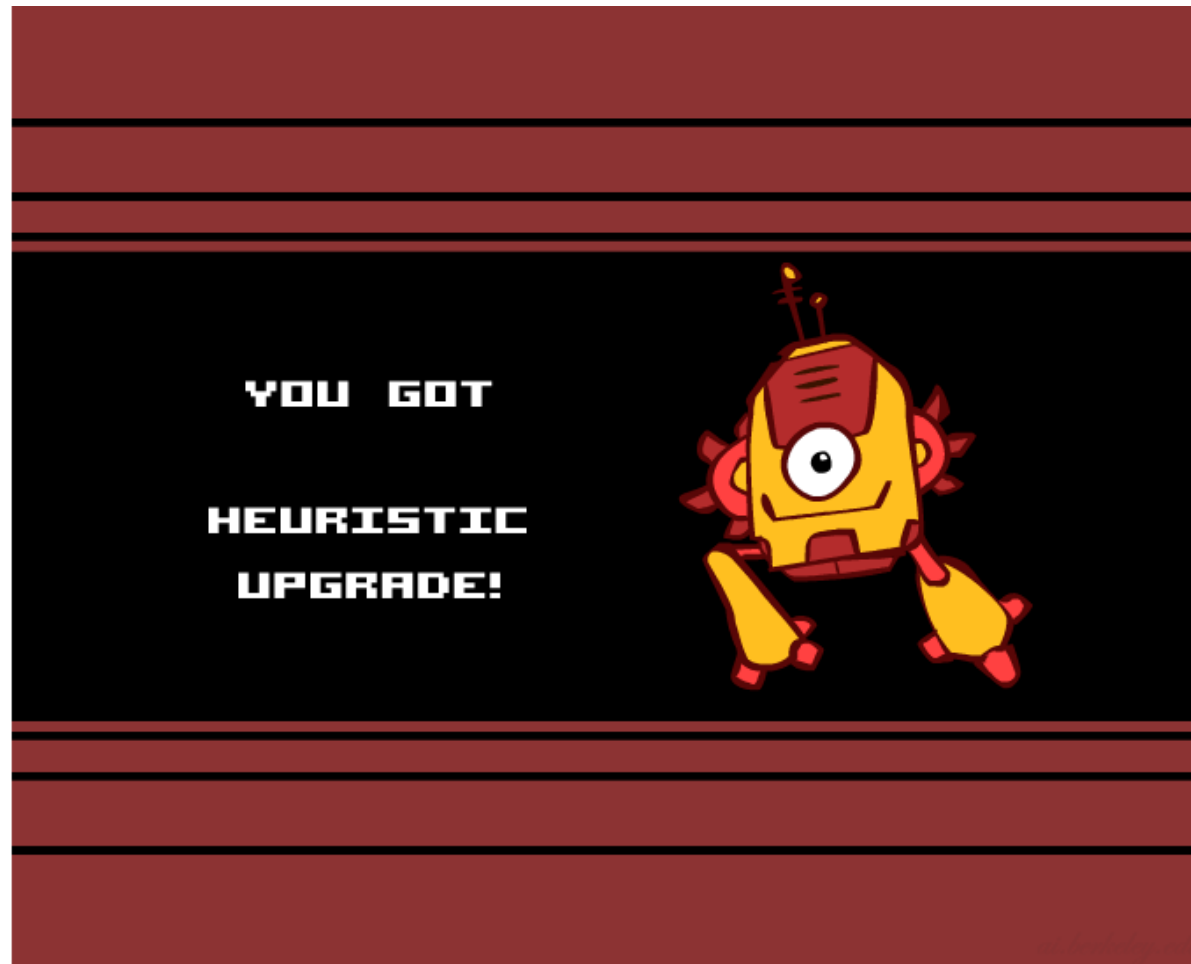
- Video igre
- Problemi rutiranja (traženja puta)
- Planiranje resursa
- Planiranje pokreta robota
- NLP
- Mašinski prevod
- Prepoznavanje govora
- ...

Demo – duboka i plitka voda – koji je koji alg.?

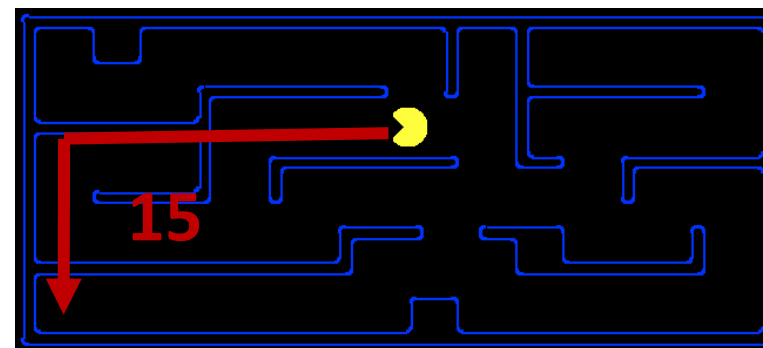

Kreiranja Heuristika

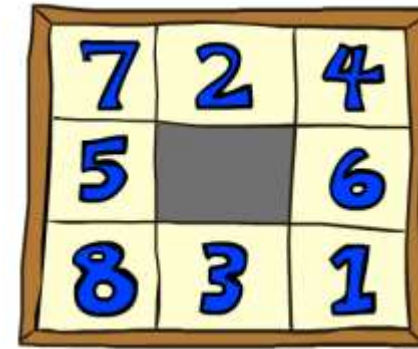
Kreiranja Dopustivih Heuristika

- Najviše posla kod rešavanja težih problema pretraga na optimalan način je pronalaženje dopustive heuristike.
- Često su dopustive heuristike rešenja *relaksiranih problema*, kod kojih „imamo“ akcije koje inače nemamo (npr. dijagonalno kretanje).

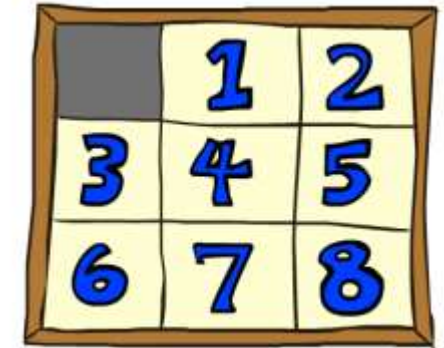

Primer: Slagalica

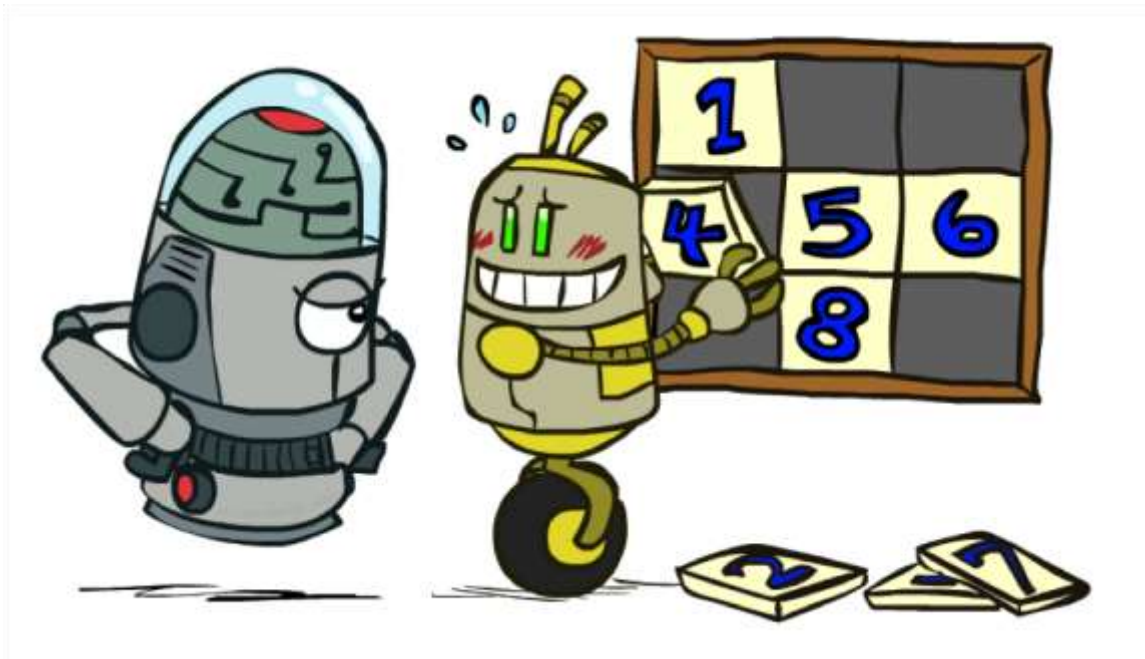
- Heuristika: Broj delova van svog mesta (TILES)
- Zašto je dopustiva?
- $h(\text{start}) = 8$
- Ovo je heuristika *relaksiranog problema*

Start State

Goal State

Prosečan broj čvorova razvijen
kada optimalno rešenje ima:

	...4 koraka	...8 koraka	...12 koraka
UCS	112	6,300	3.6×10^6
TILES	13	39	227

Slagalica

- Šta bi bilo ako bi znali i koristili stvarnu cenu kao heuristiku?
 - Da li bi bila dopustiva?
 - Da li bi razvijali manje čvorova?
 - U čemu je problem?

- A^* : trampa (*trade-off*) između kvaliteta i kompleksnosti heuristike
 - Ako je heuristika jako dobra brže razvijamo manje čvorova, ali su takve heuristike obično kompleksne i troše puno vremena.

Dominantnost Heuristika

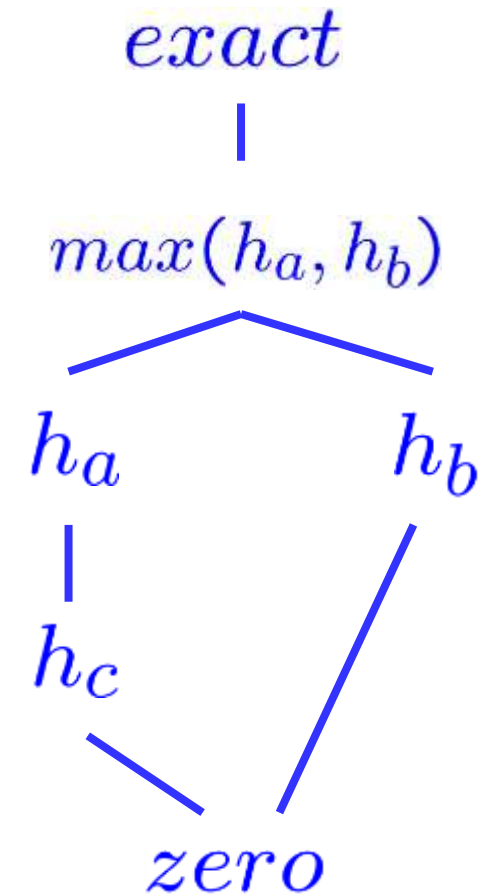
- Dominantnost: $h_a \geq h_c$ ako:

$$\forall n : h_a(n) \geq h_c(n)$$

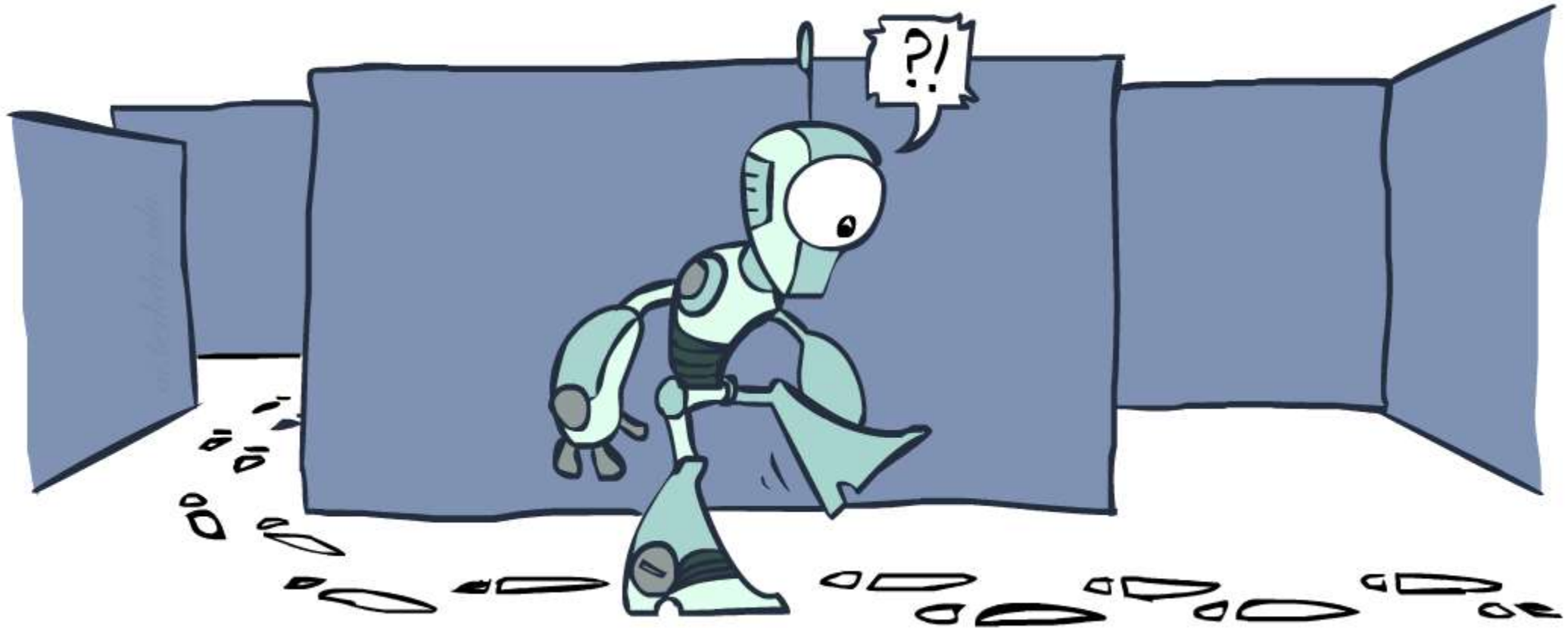
- Heuristike prate strukturu na slici:
 - Max dopustivih heuristika je dopustva heuristika

$$h(n) = \max(h_a(n), h_b(n))$$

- Trivijalne heuristike
 - Na dnu imamo nula heursitiku
 - Na vrhu je stvarna cena
 - Šta time dobijamo?
 - Često je dobro rešenje pronaći puno trivijalnih heuristika za neki problem i onda uzeti njihov maksimum kao konačnu heuristiku.

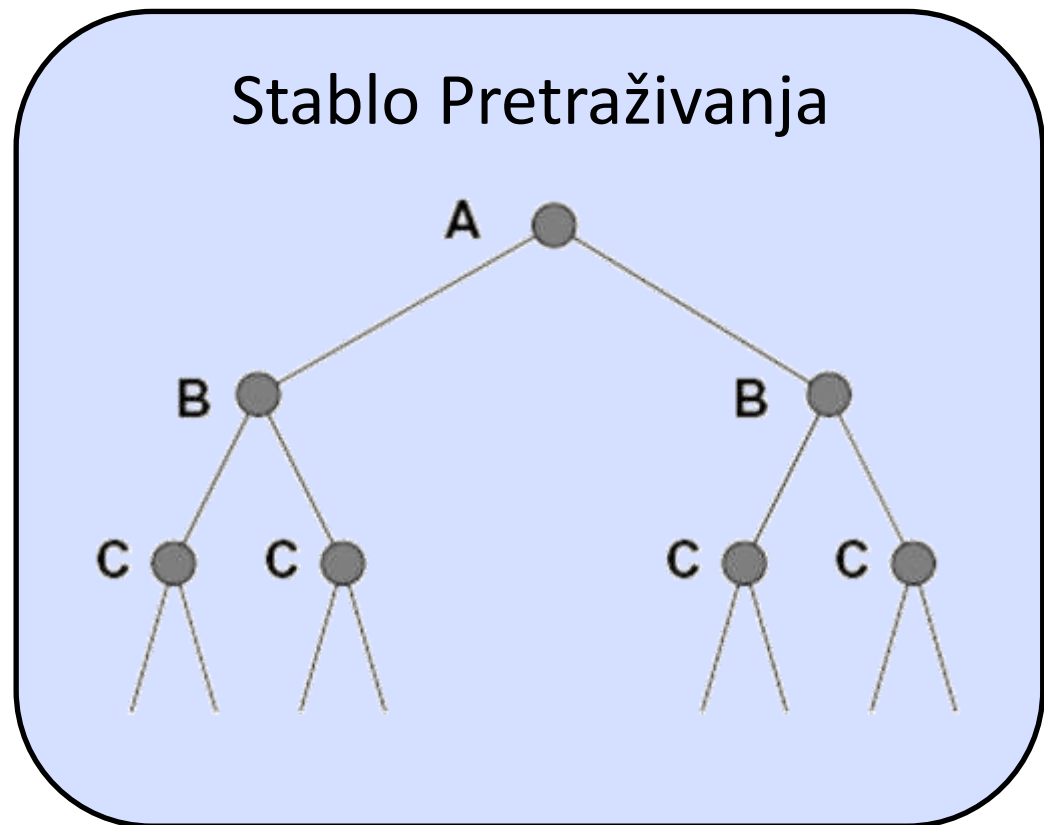
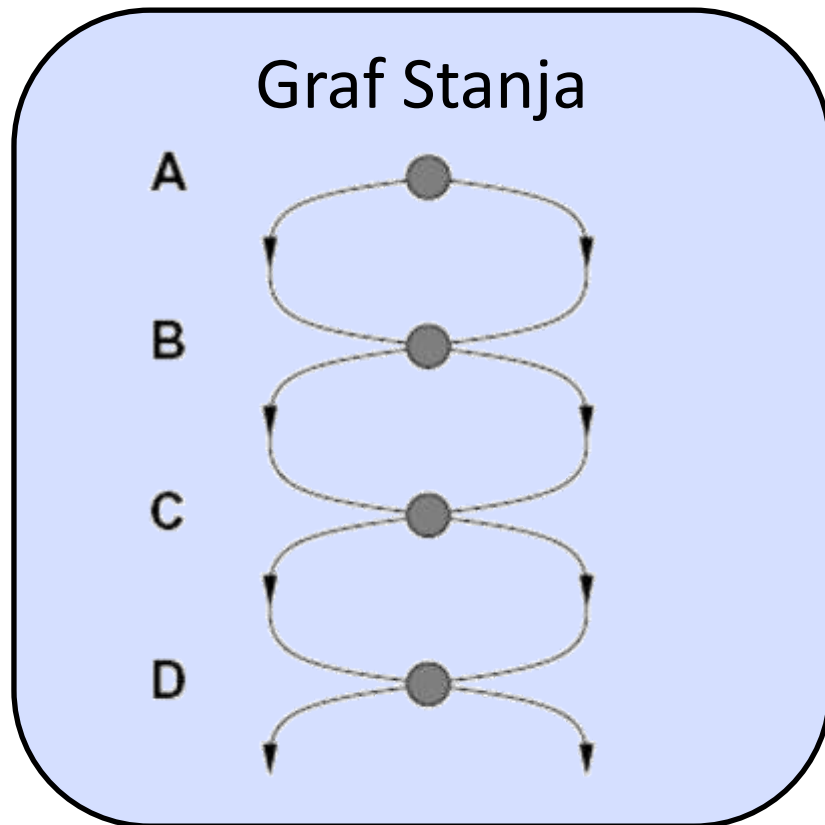

Graf Pretraga

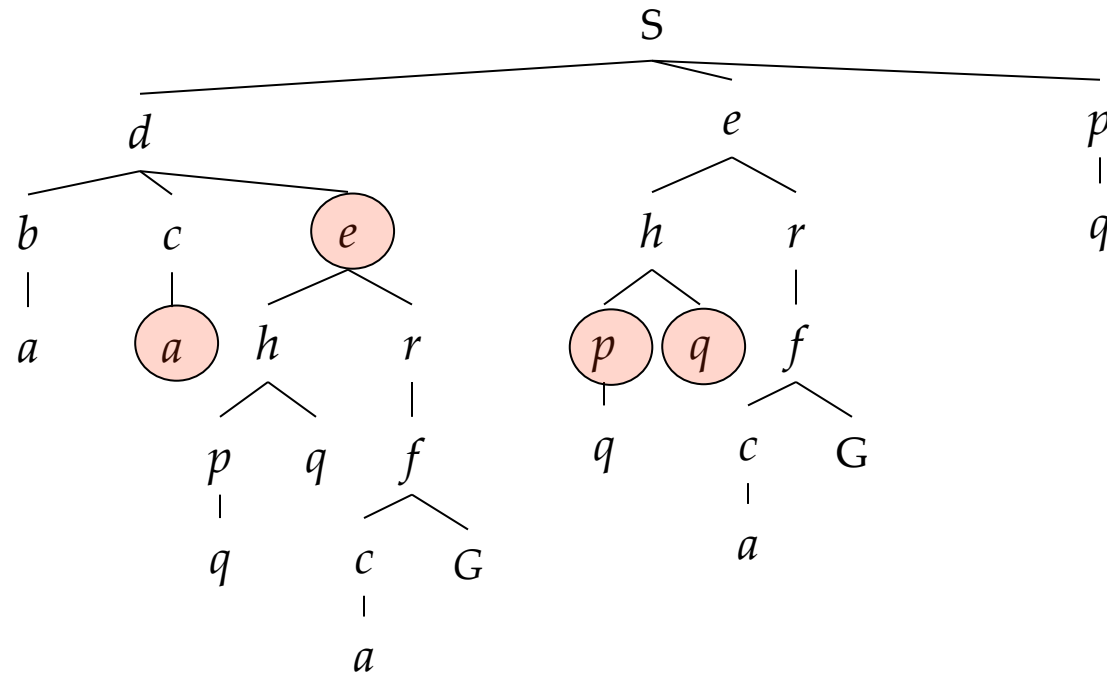
Stablo Pretraživanja: Dodatan Posao!

- Ako ne uspemo da detektujemo petlje u grafu tj. ponavljanje stanja, razvijaćemo eksponencijalno mnogo više čvorova nego što treba.

Graf Pretraga

- Kod BFS, na primer, ne bi trebalo da razvijamo označene čvorove (zašto?)

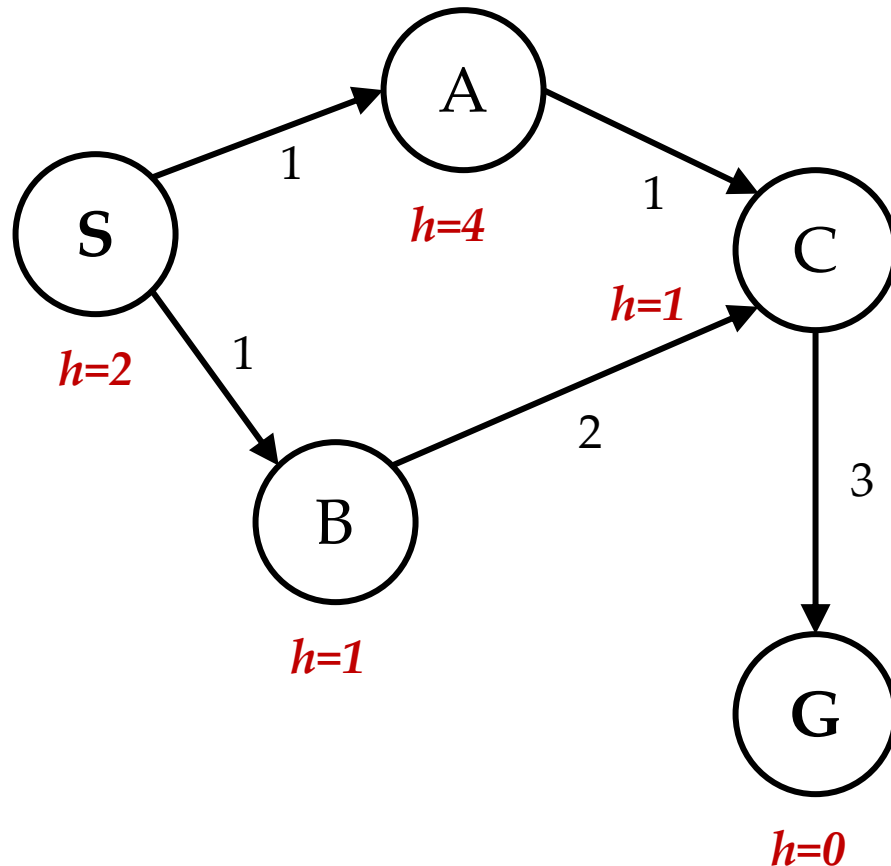

Graf Pretraga

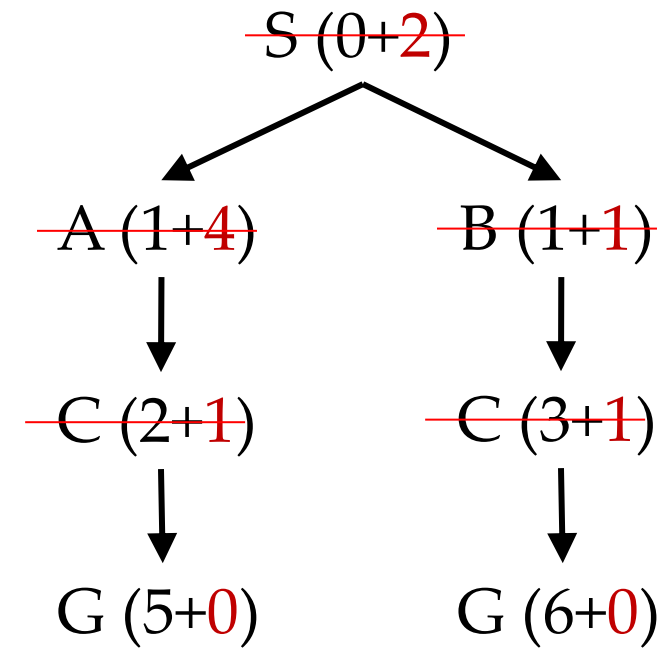
- Ideja: nikad **ne razvijamo** stanje dva puta
- Implementacija:
 - Stablo Pretraživanja + skup do sada razvijenih čvorova (“zatvoreni skup”)
 - Razvijamo stablo čvor po čvor, ali...
 - Pre nego što razvijemo čvor proverimo da li se nalazi u zatvorenom skupu
 - Ako da, onda ga preskačemo, inače ga razvijamo i dodajemo u zatvoreni skup
- Važno: **zatvoreni skup treba da bude implementiran kao skup (ili heš tabela, rečnik...), a ne lista**
- Da li dodatak Graf Pretrage kvvari kompletnost?
- Da li kvvari optimalnost?

A* Graf Pretraga, Problem?

Graf Stanja

Stablo Pretraživanja

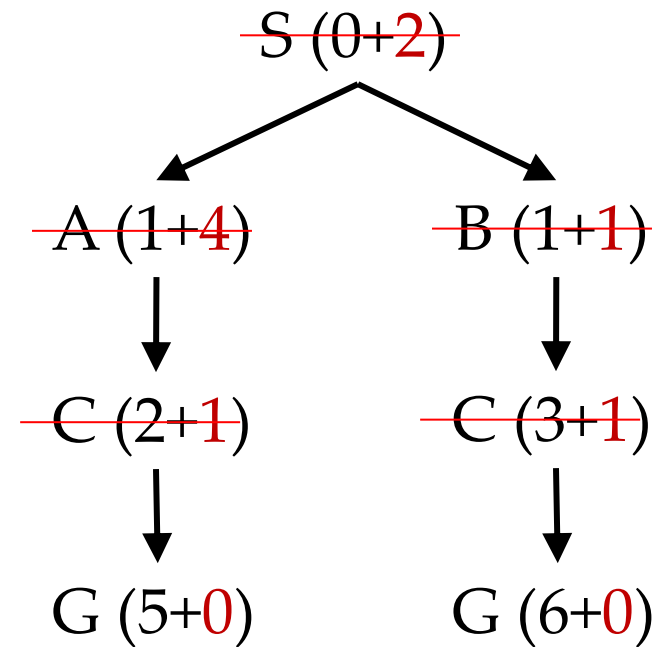
Drugo C tj. C (2+1) ne razvijamo jer smo C već razvili.
Međutim to C nas vodi do kraćeg puta S A C G

Zatvoreni Skup: S B C A

A* Graf Pretraga, Problem?

- Zašto A* nije pronašao optimalan put u ovom slučaju?
- Čvor C sa f vrednošću od 3+1, razvijen je pre čvora C sa f vrednošću od 2+1.
- To znači da smo do C prvi put stigli dužim putem nego što je moguće.
- Da li postoji način da se nekako obezbedimo da se to ne događa tj. da prvi put kada razvijemo neki čvor uvek dođemo optimalnim tj. najkraćim putem do njega?
- Postoji, ali moramo da nametnemo dodatna ograničenja na heuristiku.
- Tako dolazimo do pojma Dosledne Heuristike (sledeći slajd).

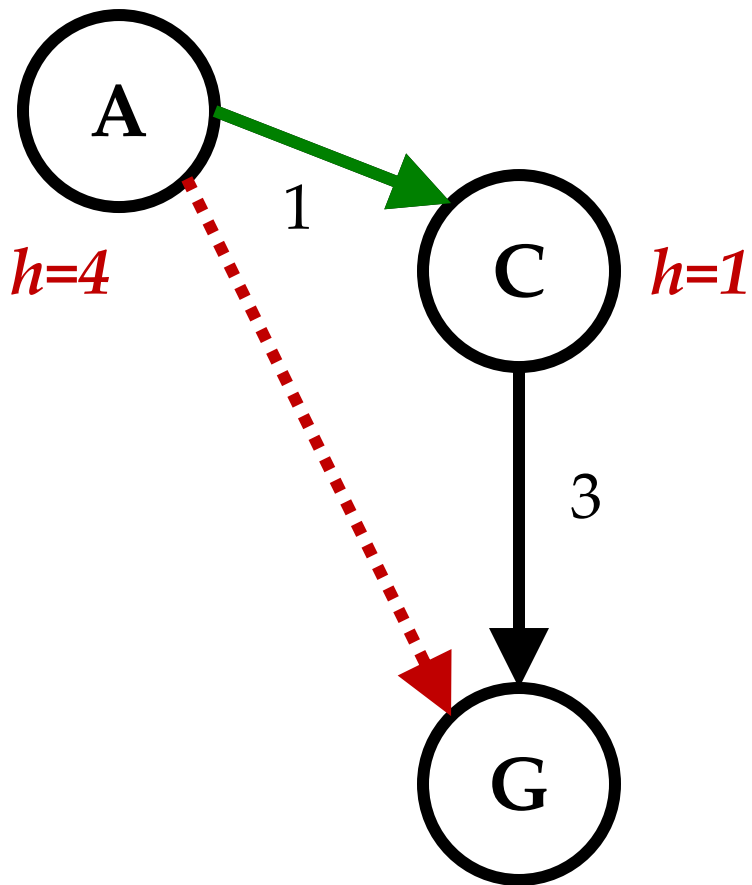
Stablo Pretraživanja

Drugo C tj. C (2+1) ne razvijamo jer smo C već razvili.
Međutim to C nas vodi do kraćeg puta S A C G

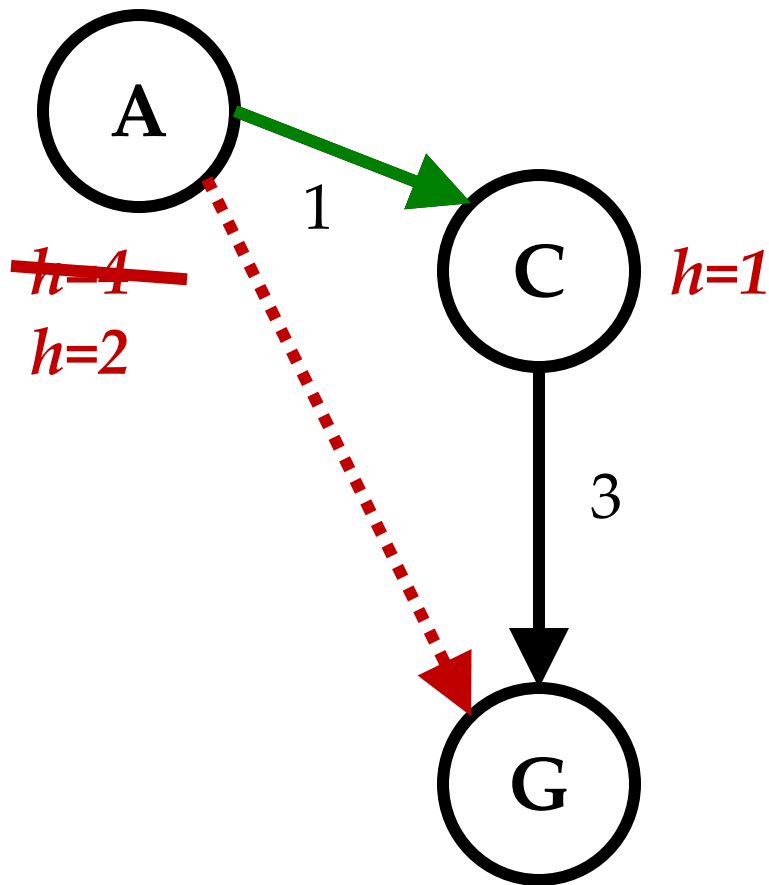
Zatvoreni Skup: S B C A

Dosledna Heuristika

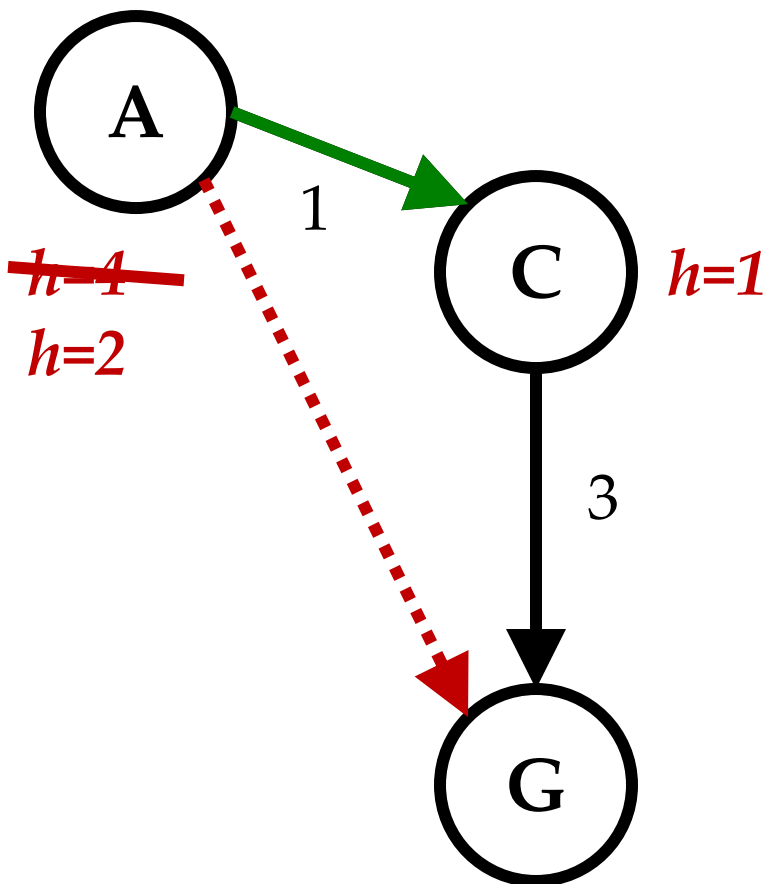
- Šta je problem na slici?
- Heuristička cena grane (A,C) je $h(A)-h(C)$ tj. koliko je heuristika opala kada smo prešli iz A u C.
- To je procena cene grane (pad heuristike). Stvarna cena grane je $\text{cena}(A \text{ do } C)$.
- Želimo da heuristika bude dosledna tj. da procena cene grane uvek bude manja ili jednaka od stvarne cene grane.
- Na primer, $h(B)-h(C)=1-1=0$, a stvarna cena od B do C je 2.
- Dok je $h(A)-h(C)=4-1=3$ a $\text{cena}(A \text{ do } C)=1$. Dakle, heuristika nije dosledna jer je procena cene grane u nekim slučajevima manja, a u nekim veća od stvarne cene grane.

Dosledna Heuristika

- Ideja: procena cene \leq stvarna cena
 - Dopustivost: cena od heuristike \leq stvarna cena do cilja
$$h(A) \leq \text{stvarna cena A do G}$$
 - Doslednost: heuristička cena „grane“ \leq stvarna cena „grane“
$$h(A) - h(C) \leq \text{cena(A do C)}$$
$$h(A) \leq \text{cena(A do C)} + h(C)$$
- Posledica doslednosti:
 - Vrednost $f=h+g$ nikada ne opada na putu do cilja
$$h(A) \leq \text{cena(A do C)} + h(C)$$
 - A* sa graf pretragom je sad optimalan algoritam!

Dosledna Heuristika

- Ako je heuristika dosledna f ne opada na putu od starta do cilja.
- Koristimo:
$$h(A) \leq \text{cena (A do C)} + h(C)$$
- $f(C) = h(C) + g(C) = h(C) + g(A) + \text{cena(A do C)} \geq g(A) + h(A) = f(A)$
- Dakle $f(C) \geq f(A)$ što znači da f ne opada na putu do cilja.
- Ako je heuristika dosledna onda je A^* graf pretraga optimalna

Dosledna Heuristika

- Ako je heuristika dosledna onda je A^* graf pretraga optimalna.
- Dokaz: Pretpostavimo suprotno tj. da je A^* stigao do ciljnog čvora n nekim neoptimalnim putem sa cenom $g(n)$ i da postoji neki drugi optimalni put sa cenom $g^*(n)$. Znači $g^*(n) < g(n)$. Pošto put do n nije optimalan znači da A^* nije razvio ceo optimalan put do n (jer da jeste onda ne bi do n stigli neoptimalnim putem), pa samim tim postoji neki čvor n' koji nismo još razvili koji je na optimalnom putu od starta do n . Zato važi $g^*(n') = g(n')$ (jer je n' na optimalnom putu) i $f(n') = g^*(n') + h(n')$.
- Pošto je n na putu posle n' i h je dosledna važi $h(n') \leq \text{cena}(n' \text{ do } n) + h(n)$.
- Tako dobijamo $f(n') = g^*(n') + h(n') \leq g^*(n') + \text{cena}(n' \text{ do } n) + h(n)$. Pošto je g^* optimalna cena važi: $g^*(n) = g^*(n') + \text{cena}(n' \text{ do } n)$, ne postoji manja cena od starta do n od ove.
Na početku smo rekli $g^*(n) < g(n)$, pa onda važi: $f(n') \leq g^*(n) + h(n) < g(n) + h(n) = f(n)$ tj. $f(n') < f(n)$
- Dobili smo $f(n') < f(n)$, ali to je u kontradikciji sa tim da smo prvo razvili n pa tek onda n' . Doslednost heuristike i prethodni slajd kažu da smo morali prvo da razvijemo n' . Pošto smo pretpostavili suprotno i došli do kontradikcije, važi tvrdnja da ako je heuristika dosledna onda je A^* graf pretraga optimalna.

Pretraga Pomoću Stabla - Pseudo-Kod

```
function TREE-SEARCH(problem, fringe) return a solution, or failure
  fringe ← INSERT(MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem]), fringe)
  loop do
    if fringe is empty then return failure
    node ← REMOVE-FRONT(fringe)
    if GOAL-TEST(problem, STATE[node]) then return node
    for child-node in EXPAND(STATE[node], problem) do
      fringe ← INSERT(child-node, fringe)
    end
  end
```

Graf Pretraga – Pseudo-Kod

```
function GRAPH-SEARCH(problem, fringe) return a solution, or failure
  closed ← an empty set
  fringe ← INSERT(MAKE-NODE(INITIAL-STATE[problem]), fringe)
  loop do
    if fringe is empty then return failure
    node ← REMOVE-FRONT(fringe)
    if GOAL-TEST(problem, STATE[node]) then return node
    if STATE[node] is not in closed then
      add STATE[node] to closed
      for child-node in EXPAND(STATE[node], problem) do
        fringe ← INSERT(child-node, fringe)
      end
    end
  end
```